

**A Magyar Nemzeti Bank 20/2022. (XII.12.) számú ajánlása
a biztosítási és viszontbiztosítási szerződések határaitra vonatkozóan**

I. Az ajánlás célja és hatálya

Az ajánlás célja az Európai Biztosítási és Foglalkoztatónyugdíj-hatóság (továbbiakban: EIOPA) által kiadott, a szerződések határaitra vonatkozó iránymutatásokban¹ és a módosított iránymutatásokban² foglaltak hazai alkalmazása, továbbá a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) elvárásainak megfogalmazása, és ezzel a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó végrehajtási jogszabályok, egyéb jogi eszközök alkalmazásának elősegítése.

Az ajánlás kiadására a biztosítási, illetve viszontbiztosítási szerződések határa következetes alkalmazásának előmozdítása, a jelenlegi és jövőbeli üzleti tevékenységek közötti határ megállapítása érdekében kerül sor. Az ajánlás célja, hogy útmutatást adjon annak meghatározásához, hogy milyen – jövőbeli biztosítási díjakkal kapcsolatos – biztosítási vagy viszontbiztosítási kötelezettségek merülnek fel a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló 2009/138/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (Szolvencia II) kiegészítéséről szóló 2014. október 10-i (EU) 2015/35 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (a továbbiakban: SII Rendelet) 17. és 18. cikkének megfelelően az adott szerződés vonatkozásában.

Az ajánlás címzettjei a biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bit.) szerinti biztosító és viszontbiztosító, a Bit. 204. §-a szerinti kisbiztosító kivételével (a továbbiakban együtt: biztosító).

Jelen ajánlás a jogszabályi rendelkezésekre teljeskörűen nem utal vissza az elvek és elvárások megfogalmazásakor, az ajánlás címzettjei a kapcsolódó jogszabályi előírásoknak való megfelelésre azonban természetesen továbbra is kötelesek.

Az ajánlásban foglaltak összhangban állnak a pénzügyi szervezetek működésének európai kereteit meghatározó előírásokkal.

Jelen ajánlás adatkezelési, adatvédelmi kérdésekben iránymutatást nem fogalmaz meg, a személyes adatok kezelése vonatkozásában semmilyen elvárást nem tartalmaz, és az abban foglalt követelmények semmilyen módon nem értelmezhetők személyes adatok kezelésére vonatkozó felhatalmazásnak. Az ajánlásban rögzített felügyeleti elvárások teljesítésével összefüggésben történő adatkezelés kizárólag a mindenkor hatályos adatvédelmi jogszabályi rendelkezések betartásával végezhető.

II. Értelmező rendelkezések

1. Jelen ajánlás alkalmazásában irányító testület: a biztosító vagy viszontbiztosító irányítása céljából létrehozott belső testület, amely nem tekinthető harmadik félnek, amikor egy adott szerződés felmondásához, egy adott szerződés szerint fizetendő biztosítási díj elutasításához, illetve egy adott szerződés szerint fizetendő biztosítási díj vagy ellátás módosításához való jog

---

¹ A szerződések határaitól szóló EIOPA iránymutatások az EU hivatalos nyelvein itt érhetők el: <https://www.eiopa.europa.eu/document-library/guidelines/guidelines-contract-boundaries>

² A szerződések határaitól szóló módosított EIOPA iránymutatások az EU hivatalos nyelvein itt érhetők el: <https://www.eiopa.europa.eu/document-library/guidelines/revised-guidelines-contract-boundaries>

gyakorlásával kapcsolatban döntést hoznak vagy véleményt nyilvánítanak.

2. Az 1. pontban nem definiált fogalmak a Bit.-ben és az SII Rendeletben meghatározottak szerint értelmezendők.

III. A szerződések határai

3. Az MNB elvárja, hogy a biztosító a szerződések határait ne egyetlen időpontnak tekintse, hanem a szerződéshez tartozó díjak és kötelezettségek, valamint a szerződéshez nem tartozó díjak és kötelezettségek közötti határnak. Elvárt, hogy a szerződéshez tartozó díjakhoz és kötelezettségekhez kapcsolódó pénzáramlások előrejelzése reális feltevések alapján történjen, ami azt jelenti, hogy a pénzáramlások előrejelzése túlmutathat az SII Rendelet 18. cikk (3) bekezdésében említett bármelyik időpontra.

IV. A szerződés határainak megállapításakor az elvek következetes alkalmazása

4. Elvárt, hogy a biztosító a szerződések határai megállapításának elveit – mind az egyes szerződéstípusok, mind a későbbiekben történő alkalmazás tekintetében – következetesen érvényesítse minden biztosítási szerződésre.

V. Egyoldalú jog

5. Elvárás, hogy a biztosító az adott biztosítási szerződés felmondását, a fizetendő biztosítási díjak elutasításának, illetve a díjak, szolgáltatások módosításának jogát abban az esetben tekintse egyoldalúnak, ha e jog gyakorlását sem a szerződő, sem harmadik felek nem korlátozhatják. E pont alkalmazásában nem minősülnek harmadik félnek a biztosító felügyeleti hatóságai és a biztosító irányító testülete.
6. Az MNB elvárja, hogy egyoldalú jog alkalmazása megítélésében a biztosító vegye figyelembe az alábbiakat:
  - a) Amennyiben a biztosítási díjak, illetve szolgáltatások módosításának hatályba lépéséhez a biztosítónak a jogszabályok vagy valamely más, a biztosítási szerződésen kívüli megállapodás alapján külső értékelést kell kérni, e követelmény megléte csak akkor korlátozhatja a biztosító egyoldalú jogát, ha az értékelés a szerződőt vagy valamely harmadik felet feljogosítja e jog gyakorlásának befolyásolására.
  - b) A biztosító hírnevével kapcsolatos kockázatok vagy a versenyből következő nyomás nem tekinthető az egyoldalú jog korlátozásának.
  - c) A nemzeti jogszabályok kizárólag abban az esetben korlátozzák az egyoldalú jogokat, ha e jogszabályok korlátozzák e jog gyakorlását, vagy feljogosítják a szerződőt vagy valamely harmadik felet annak korlátozására.
  - d) A szerződés szerint fizetendő biztosítási díjak vagy szolgáltatások egyoldalú módosításának joga nem tekinthető egyoldalúnak, ha az a szerződő vagy a kedvezményezett kizárólagos döntésétől függ.
  - e) A szerződés felmondásának vagy a szerződés szerint fizetendő biztosítási díjak elutasításának joga nem tekinthető egyoldalúnak, ha e jog gyakorlása – a szerződés feltételei szerint –

biztosítási esemény bekövetkezéséhez kötött.

VI. Kényszerítő erő

7. Az MNB elvárja, hogy a biztosító csak akkor ismerje el a szerződő biztosítási díj befizetésére történő kényszerítési képességét, ha a szerződő általi befizetés jogilag kikényszeríthető.

VII. A kockázat teljes körű megjelenése

8. Annak meghatározása során, hogy a biztosítási díjak teljes mértékben tükrözik-e a biztosítási kötelezettségek adott portfóliója által lefedett kockázatokat, elvárt, hogy a biztosító felmérje, hogy a biztosítási díjak vagy szolgáltatások módosításának időpontjában a biztosító minden körülmények között jogosult-e a biztosítási díjak vagy ellátások oly módon történő módosítására, hogy a jövőbeli biztosítási díjak várható jelenértéke meghaladja a portfólió keretében kifizetendő jövőbeli szolgáltatások és költségek várható jelenértékét.
9. Az MNB elvárja, hogy a biztosító az SII Rendelet 18. cikk (3) és (7) bekezdéseivel összhangban csak olyan portfólió szintjén vizsgálja meg azt, hogy a díjak teljes mértékben reflektálnak-e a kockázatokra, amikor az olyan kockázatokból áll, amelyek esetében a biztosító a díjakat, illetőleg szolgáltatásokat hasonló körülmények között és hasonló következményekkel módosíthatja.
10. Elvárt, hogy a biztosító vegye figyelembe a biztosított személyre vonatkozó jellemzők bármely olyan egyedi értékelését, amely lehetővé teszi a biztosító számára, hogy elegendő információt gyűjtsön a biztosított személyhez kapcsolódó kockázatok megfelelő megértéséhez. A halandósági és egészségügyi kockázatokra kiterjedő szerződések esetén az egyedi kockázatértékelés lehet a biztosított személy által végzett önértékelés, de orvosi vizsgálatot vagy felmérést is magában foglalhat.

VIII. A szerződés szétválasztása

11. Indokolt, hogy a biztosító felmérje, hogy a kockázatviselés kezdetekor van-e lehetőség a szerződés szétválasztására, valamint – mindegyik értékelési napon – mérlegelje, hogy történt-e olyan változás, amely befolyásolja a korábbi értékelést.
12. Elvárt a biztosítótól annak figyelembevétele, hogy egy szerződés, a szerződés határainak szempontjából kizárólag akkor választható szét, ha a szerződés két (vagy több) része a kockázat szempontjából egyenértékű két (vagy több) olyan szerződéssel, amelyeket külön-külön lehetne értékesíteni. Ezen pont alkalmazásában két szerződést akkor kell a kockázat szempontjából egyenértékűnek tekinteni, ha a szerződések gazdasági feltételeiben a biztosító által viselt biztosítási vagy pénzügyi kockázat tekintetében nincsenek érzékelhető különbségek.
13. Az előző ponttól eltérően, ha egy szerződés minden része azonos szerződéses határral rendelkezik, egyszerűsített megközelítésként az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a biztosító a szerződések határainak meghatározása céljából nem választja szét a szerződést.
14. Ha egy opció vagy garancia a szerződés egynél több részét fedi le, elvárt a biztosítótól annak meghatározása, hogy azt fel lehet-e osztani, vagy azt a szerződés megfelelő részéhez kell-e

rendelni.

15. Amennyiben az adott szerződés a Bit. szerinti biztosítási szerződésnek minősül, elvárt, hogy a biztosító úgy tekintse, hogy a szerződés minden különválasztott része biztosítási, illetve viszontbiztosítási kötelezettségeket keletkeztet.
16. Elvárás, hogy ha egy szerződés a szerződés határainak megállapítása céljából szétválasztásra kerül, akkor a biztosító minden egyes részt önálló szerződésként kezeljen.

IX. A szerződés gazdasági viszonyaira gyakorolt megfigyelhető hatás azonosítása

IX.1. Az olyan, szolgáltatásokra vonatkozó pénzügyi garanciák azonosítása, amelyek érzékelhető hatást gyakorolnak a szerződés gazdasági tartalmára

17. Annak meghatározása során, hogy egy pénzügyi garancia nem gyakorol érzékelhető hatást a szerződés gazdasági tartalmára, az MNB elvárja a biztosítótól, hogy vegyen figyelembe minden lehetséges, a szerződésből eredő jövőbeni pénzáramlást.
18. Elvárás, hogy a biztosító kizárólag abban az esetben tekintse úgy, hogy egy adott, szolgáltatásokra vonatkozó pénzügyi garancia érzékelhető hatást gyakorol a szerződés gazdasági tartalmára, ha a pénzügyi garancia jövőbeni biztosítási díjak befizetéséhez köthető, és a szerződő számára érzékelhető pénzügyi előnyt biztosít.
19. Annak meghatározásakor, hogy a pénzügyi garancia nyújt-e érzékelhető pénzügyi előnyt, a biztosítónak javasolt azt mérlegelnie, hogy a jövőbeni pénzáramlások összességében várhatóan milyen mértékben változnának érzékelhetően, ha a pénzügyi garancia nem létezne. A biztosító ezt kvalitatív vagy kvantitatív alapon értékelheti.
20. A kvalitatív értékelés során a biztosítótól elvárt annak vizsgálata, hogy a pénzügyi garanciával rendelkező, szerződésből eredő pénzáramlások modellje (kockázat, időzítés és összeg) érzékelhetően eltér-e a pénzügyi garancia nélküli szerződésmodelljétől.
21. Elvárt, hogy a kvantitatív értékelés azon alapuljon, hogy a pénzügyi garanciával rendelkező és a pénzügyi garancia nélküli szerződéshez kapcsolódó valamennyi jövőbeni kötelezettség értékében fennálló relatív különbség („a pénzügyi garancia értéke”) a várható jelenérték alapján érzékelhető-e. A kötelezettségek pénzügyi garancia nélküli értékének kiszámításakor az MNB javasolja, hogy a biztosító olyan pénzáramlásokat feltételezzon, amelyek megegyeznek azzal az összeggel, amelyet akkor fizetnének, ha a pénzügyi garancia nem létezne. Az olyan szerződések esetében, ahol a szolgáltatások piaci hozamoktól függenek, a biztosítónak olyan szolgáltatásokat javasolt feltételeznie, amelyek összhangban vannak a biztosítók és a viszontbiztosítók szavatolótőkájéről és biztosítástechnikai tartalékairól szóló 43/2015. (III. 12.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 43/2015. (III.12.) Korm. rendelet] 5. §-ában említett legjobb becslés kiszámításához használt releváns kockázatmentes hozamgörbével, volatilitási kiigazítás és illeszkedési kiigazítás nélkül. A kötelezettségek pénzügyi garancia melletti értékének kiszámításakor elvárt a biztosítótól, hogy az értékelés során vegye figyelembe a pénzügyi garanciából származó garantált szolgáltatások minden formáját. Ezen értékelés szempontjából releváns az opciók és garanciák időértékének megfelelő figyelembevétele.

IX.2. A biztosított személyt kedvezőtlenül érintő meghatározott bizonytalan eseményre vonatkozó fedezet azonosítása, amely érzékelhető hatást gyakorol a szerződés gazdasági tartalmára

22. Annak meghatározása során, hogy egy, a biztosított személyt kedvezőtlenül érintő, meghatározott bizonytalan esemény fedezete (fedezet) nem gyakorol érzékelhető hatást a szerződés gazdasági tartalmára, javasolt, hogy a biztosító vegyen figyelembe minden lehetséges, a szerződésből eredő jövőbeni pénzáramlást.
23. Az MNB indokoltnak tartja, hogy a biztosító kizárólag abban az esetben tekintse úgy, hogy egy adott fedezet érzékelhető hatást gyakorol a szerződés gazdasági tartalmára, ha a fedezet jövőbeni biztosítási díjak befizetéséhez köthető, és a szerződő számára érzékelhető pénzügyi előnyt biztosít.
24. Annak meghatározásakor, hogy a fedezet nyújt-e érzékelhető pénzügyi előnyt, elvárt a biztosítótól annak mérlegelése, hogy a jövőbeni pénzáramlások összességében várhatóan milyen mértékben változnának érzékelhetően, ha a fedezet nem létezne. Az MNB javasolja, hogy a biztosító ezt kvalitatív vagy kvantitatív alapon értékelje.
25. A kvalitatív értékelés során elvárt annak vizsgálata, hogy a fedezettel rendelkező, szerződésből eredő pénzáramlások modellje (kockázat, időzítés és összeg) érzékelhetően eltér-e a fedezet nélküli szerződés modelljétől.
26. Elvárt, hogy a kvantitatív értékelés azon alapuljon, hogy érzékelhető-e a pénzügyi garanciával rendelkező és a fedezet nélküli szerződéshez kapcsolódó valamennyi jövőbeni kötelezettség várható jelenértékében fennálló relatív különbség („a fedezet értéke”). A kötelezettségek fedezet nélküli értékének kiszámításakor indokolt a biztosítónak azt feltételeznie, hogy a fedezet nem létezik. A kötelezettségek fedezet melletti értékének kiszámításakor elvárt a biztosítótól, hogy valamennyi kötelezettséget figyelembe vegye. Ezen értékelés szempontjából egyes esetekben releváns a lehetséges jövőbeni forgatókönyvek figyelembe vétele.

IX.3. A fedezet vagy pénzügyi garancia érzékelhető hatásának újraértékelése

27. Az MNB elvárja, hogy a biztosító alapvetően minden esetben a szerződés teljes élettartama alatt állandónak tekintse a szerződés határait. Az MNB ugyanakkor felhívja a figyelmet, hogy a külső környezetben bekövetkező, az SII Rendelet 29. cikkében meghatározott változások, valamint a szerződési feltételek változása miatt szükségessé válhat a szerződés határainak módosítása.
28. A biztosítóval szemben nem elvárás, hogy minden egyes értékelési időpontban újraértékelje, hogy egy fedezetnek vagy pénzügyi garanciának van-e érzékelhető hatása. Elvárás azonban, hogy a biztosító elvégezze ezt az újraértékelést, ha egyes jelek arra utalnak, hogy az eltérő eredményre vezethet. A gazdasági környezetben bekövetkező változások értékeléséhez a biztosítónak össze kell hasonlítania a jelenlegi gazdasági környezetet azzal a gazdasági környezettel, amely a szerződés jelenlegi határainak meghatározásához használt értékelés elvégzésekor fennállt, és csak abban az esetben kell újraértékelést végeznie, ha ezek a változások szélsőségesek. Ebből a célból a 43/2015. (III.12.) Korm. rendelet 5. §-ában említett

legjobb becslés kiszámításához használt releváns kockázatmentes hozamgörbe olyan változásai, amelyek kevésbé szélsőségesek, mint a standard formula kamatlábstresszének értéke, nem tekinthetők szélsőségesnek.

29. Az MNB indokoltnak tartja, hogy a biztosító csak akkor változtassa meg a szerződések határait az újraértékelést követően, ha az újraértékelés egyértelműen más eredményre vezet, mint a szerződések aktuális határainak meghatározásához elvégzett értékelés.
30. Ha egy fedezet vagy pénzügyi garancia érzékelhető hatásának újraértékelése a szerződések határainak olyan változásához vezetett, amely lényeges hatást gyakorol a biztosítástechnikai tartalékok értékelésére és a biztosító tőkemegfelelésére, az MNB elvárja a biztosítótól, hogy haladéktalanul jelentse ezt a változást az MNB-nek. Ezen túlmenően elvárt a biztosítótól, hogy ezt az SII Rendelet 312. cikk (3) bekezdésében említett lényeges változásnak tekintse, és szerepeltesse a szóban forgó cikkben említett éves jelentésben, beleértve az újraértékelés részletes leírását és annak a biztosító szavatolótőke-megfelelési helyzetére gyakorolt hatását.
31. Az MNB a fentieken túli, egyéb esetben nem látja indokoltnak, hogy változzon annak értékelése, hogy a fedezet vagy a pénzügyi garancia érzékelhető hatással van-e a szerződés gazdasági tartalmára.
32. Elvárás, hogy a biztosító sem a legjobb becslés szimulációs módszerekkel történő kiszámításához használt különböző forgatókönyvek esetében, sem a szavatolótőke-szükséglet számításához használt stressz forgatókönyvek esetében ne értékelje újra a szerződés határait.

X. A kötelezettségek becslése

33. Elvárt, hogy a biztosító – amennyiben a szerződés részletei vagy a szerződésben foglalt kötelezettségek teljes köre a szerződés elismerésének időpontjában nem állnak a biztosító rendelkezésére – a szerződések határait az összes rendelkezésre álló információ alapján becsülje meg, a jelen ajánlásban meghatározott elvekkel összhangban.
34. Az MNB elvárja, hogy a biztosító ezt a becslést felülvizsgálja, amint a részletesebb információk elérhetővé válnak.

XI. Viszontbiztosítási szerződések

35. Elvárás, hogy a biztosító az aktív viszontbiztosítási szerződések tekintetében az alapul szolgáló, kapcsolódó biztosítási szerződések határaitól függetlenül alkalmazza az SII Rendelet 18. cikkét.

XII. Záró rendelkezések

36. Az ajánlás a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 13. § (2) bekezdés i) pontja szerint kiadott, a felügyelt pénzügyi szervezetekre kötelező erővel nem rendelkező szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott ajánlás tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat.
37. Az ajánlásnak való megfelelést az MNB az általa felügyelt pénzügyi szervezetek körében az ellenőrzési és monitoring tevékenysége során figyelemmel kíséri és értékeli, összhangban az

általános európai felügyeleti gyakorlattal.

38. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a pénzügyi szervezet az ajánlás tartalmát szabályzatai részévé teheti. Ebben az esetben a pénzügyi szervezet jogosult feltüntetni, hogy vonatkozó szabályzatában foglaltak megfelelnek az MNB által kiadott vonatkozó számú ajánlásnak. Amennyiben a pénzügyi szervezet csupán az ajánlás egyes részeit kívánja szabályzataiban megjeleníteni, úgy az ajánlásra való hivatkozást kerülje, illetve csak az ajánlásból átemelt részek tekintetében alkalmazza.
39. Az MNB jelen ajánlás alkalmazását 2023. január 1-jétől várja el az érintett pénzügyi szervezetektől.
40. 2023. január 1-jén hatályát veszti a szerződések határaitra vonatkozó 6/2015. (VII.22.) MNB ajánlás.

Dr. Matolcsy György sk.
a Magyar Nemzeti Bank elnöke